ХРИСТОС ВОСКРЕС! ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!

Єднаймося в Просвіті!

ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА

Нема просто слова.
Воно або прокляття,
або привітання,
або краса, або біль,
або бруд, або квітка,
або брехня, або правда,
або світло, або темрява.
Расул ГАМЗАТОВ

15 (535)
9 квітня
2015 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редагувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

«Воскресіння день — просвітімося, люди!
Пасха Господня, Пасха від смерті бо до життя.
І від Землі до Небес Христос Бог нас перевів, —
Перемоги пісню співаємо!..»

Воскресна Утреня, канон Пасхи

ШАНОВНІ КРАЯНИ, ДОРОГІ ПРОСВІТЯНИ!

Прийміть щирі вітання зі світлим святом Христового Воскресіння!

Воскресіння Христа є перемогою сил добра над силами зла. Сьогодні головні вороги і злі сили для України уособлює московський аґресивний імперіалізм, а також внутрішні загрози – п'ята колона, корупція, економічна і соціальна нестабільність, затримка реформ... Та все одно нинішній Великдень зустрічаємо з надією у світле майбутнє нашої любої Вітчизни.

Хай це величне свято надихає на перемогу над аґресором, на добрі справи в ім'я України, краю, ваших родин, оборони нашої Батьківщини. Нині як ніколи потрібна єдність народу, чому сприятиме так потрібний екуменічний процес зближення і об'єднання українських Церков.

Хай Воскресіння Спасителя, пасхальні дзвони та великодні гаївки і пісні допоможуть нашому духовному очищенню від скверни неправди, захланності, продажності й байдужості. Це і стане запорукою наших майбутніх перемог, перемог української гідності, людської християнської і гідності державної.

Вірмо, що з Божою допомогою, об'єднавшись у Воскреслому Христі ми переможемо антиукраїнські антихристиянські сили.

Бажаю, щоб чудесне свято Великодня принесло мир і світло у наші душі, наші родини, щирість і добро у взаємини, скріпило віру в нашу велику українську ідею: «Бог і Україна»

Христос воскрес!

Воістину воскрес!

Голова ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка ***Степан ВОЛКОВЕЦЬКИЙ***

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІ ОБЛАСНЕ ТА МІСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ ВУТ «ПРОСВІТА» ім. Т. ШЕВЧЕНКА

НД «Просвіта» 19 квітня, 15.00

ЗАПРОШУЄМО НА «ВЕЛИКОДНІ ЗАБАВИ»

Відчиняймо ворітонька,
Гостоньків вітаймо!
«Христос воскрес!»
Разом з ними заспіваймо...

У ПРОГРАМІ:

гаївки, веснянки, показ колекції вбрання з елементами української вишивки на щодень і для урочистих подій, майстер-клас із писання писанок.

У СВЯТКОВОМУ ДІЙСТВІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ:

народна чоловіча хорова капела «Червона калина», вокальний ансамбль «Квіти ромену», народний аматорський ансамбль народного танцю «Галицька веселка» МНД, народний зразковий художній ансамбль народного танцю «Радість», хореографічний ансамбль народного танцю, вокалісти ЦДЮТ, обласна організація «Жіноча громада», вихованці Клубу обдарованих дітей обласної «Просвіти», студенти Національного медичного університету, авторка дитячої книжечки «Золота пасха» Віра Багірова, вихованці дитячого садка «Пізнайко» та всі добрі люди.

ДУХОВНЕ

ПІД ХРЕСТ ТВІЙ СТАЮ, СПАСИТЕЛЮ МІЙ МИЛИЙ

У рамках засідання молодіжного клубу духовного спілкування «Вервиця» в обласній бібліотеці для юнацтва відбулася хресна дорога «Під хрест Твій стаю, Спасителю мій милий», у якій взяли участь гурт «Gloria» Івано-Франківської духовної семінарії ім. Святого священномученика Йосафата, о. Олесь Будзяк та учні 7-А класу спеціалізованої школи I–II ст. з поглибленим вивченням англійської мови № 11 та учні 7-Б класу загальноосвітньої школи-ліцею № 23 ПНУ ім. В. Стефаника.

Спочатку о. Олесь виголосив вступну науку про значення хресної дороги для християнина, про терпіння і мету нашого життя.

У супроводі духовних пісень, молитовних розважань учасники відвідали 14 стацій хресної дороги, на яких страждав Ісус.

На завершення о. Олесь розповів про значення Таїнства Сповіді, подарував молоді пам'ятку «Зразок доброї сповіді».

А бібліотекар читальної зали Тамара Цісельська представила розгорнуту книжкову виставку-свято «Благословення сходить із небес: Великдень», на якій відкривається таїна хресної дороги, звичаїв, традицій, головних символів свята.

Хресна дорога – це свідчення вічної незгасаючої любові Ісуса Христа до нас, яка освячена невинною кров'ю, нечуваними стражданнями та незліченними Ранами Святого Тіла нашого Спасителя. Тож розпалімо свої серця вдячністю й гарячою любов'ю до Ісуса через духовну співучасть у цьому набожестві до Божого Сина, за відкуплення людського роду від гріха і вічної загибелі.

АКЦІЇ

ТВОРІМО ДОБРО РАЗОМ

Як ми вже повідомляли, із 19 березня до 3 квітня у Музеї мистецтв Прикарпаття проводилися майстер-класи з розмальовування писанок. Ініціатором акції стали Івано-Франківське обласне об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка, а співорганізатором – Музей мистецтв Прикарпаття. Це чудова нагода підготуватися до Великодня і зробити добру справу – зібрати кошти для онкохворих дітей. Адже планувалось реалізувати мистецькі твори на аукціоні й виручені кошти передати потребуючим.

В акції активну участь взяли просвітяни, студенти й викладачі Івано-Франківського коледжу, студенти Педагогічного інституту, представники студентського профкому, аспіранти і працівники Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, працівники Музею мистецтв Прикарпаття та всі охочі. До створення маленьких шедеврів долучилися не лише прикарпатці, а й, уперше в житті, мешканці Донбасу, які сьогодні через обставини проживають на Прикарпатті.

І ось на свято Благовіщення організатори за підтримки облдержадміністрації у вестибюлі адмінбудинку провели акцію «Купи писанку – допоможи хворій дитині!». А наступного дня акцію продовжили у Педагогічному інституті ПНУ.

Чудовою нагодою підготуватися до Великодня і зробити добру справу – скористалися десятки краян.

– На продаж ми виставили десь близько 250 яскраво розмальованих прикарпатцями авторських писанок, – розповів відповідальний секретар ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Михайло Січка. Вже за першу годину десь половина з них знайшла покупців. А всього вдалося зібрати 5743 гривні...

Всі кошти з продажу писанок через благодійний фонд «Ти – ангел» будуть перераховані сім'ям онкохворих дітей, яким так потрібна фінансова допомога.

Теодор ДРОВНИЧ

ВІД ДУШІ

ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВЕ

Воскресіння – це найбільше наше свято. У Великодні свята ми радісно співаємо у церкві: «Христос воскрес із мертвих, смертю смерть подолав, і тим, що в гробах, життя дарував». Воскресіння – це повернення до життя Ісуса Христа на третій день після смерті. Воскресіння Христа – це найбільше чудо християнства, коли життя перемагає смерть.

Великдень завжди припадає на неділю. Неділя – найдавніше свято християн. У неділю воскрес Ісус Христос, тобто в перший день тижня, і цим почався новий завіт. Христос з'явився своїм учням після воскресіння також в неділю. Святий Дух зійшов на апостолів на 50-ий день після воскресіння, також в неділю. Цей день ми присвячуємо своїм душевним потребам.

Хочу привітати всіх просвітян з цим великим і милим нашим серцям святом. Хай Всевишній Господь благословляє нас усіх здоров'ям, наснагою до просвітянської праці.

Богдан СУШЕВСЬКИЙ,
просвітянин з 1989 р. в третьому поколінні

ЗІ СВЯТОМ, ЯКОГО ЧЕКАЛИ!

Шановні політв'язні і репресовані, дорогі брати і сестри у Христі, дорогі громадяни України.

Івано-Франківська обласна організація Товариства політичних в'язнів і репресованих щиро вітає вас із днем ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО і бажає вам у ці Великодні свята доброго здоров'я, радості й доброзичливості, щоб усі ми були щасливі.

Щоб у ці ВЕЛИКОДНІ святкові дні у жодну сім'ю в Україні не прийшла сумна звістка, що терористи поранили або вбили найдорожчого: батька чи чоловіка, сина чи брата, чи вірного нареченого, щоб жодна дитинка не залишилася сиротою без батька.

Помолімося усі до Господа Бога, щоб зіслав розум головному терористові не вбивати людину, а дарувати людині щасливе життя.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
СЛАВА УКРАЇНІ!

Петро ГАЙВАНЮК,
голова Івано-Франківської обласної організації Товариства політичних в'язнів і репресованих

Заслуженій артистці України Оксані Затварській у день відкриття їй пам'ятної дошки на приміщенні школи у їїріднім Яблунові 3 квітня 2015 р.

ОСАННА

Спаси нас, Боже,
від кайданів рабства,
Від каторги сибірської врятуй
І дай нам дух незламності і братства,
До битви за Вкраїну загартуй!

Хто має пам'ять – розкажіть онукам
І правнукам у зоряні віки:
За прикладом Христа
в жорстоких муках
Вмирають за Вкраїну вояки.

Це – лиш весна,
а не свободи літо,
Цей пам'ятник –
маляти перший крок,
Та він у душах і серцях засвітить
Живої віри праведний урок:

Я тільки перед Богом на колінах,
Щоб із колін піднявся мій народ,
Щоб наша віра сонячна, нетлінна
І дух наш подолали всіх заброд.

Молитвою я воскрешаю мрію,
Як воскресив її Пігмаліон.
З майданів горстка рушила в завію,
А нині нас – всесвітній леґіон.

З молитвою загоюємо рани
І витираєм сльози матерів,
З молитвою зупинимо бурани
І орди знавіснілих ворогів.

О Яблунове, ти – моя колиска,
І материнська ласка, і тепло,
Пробач мені, що я –
лишень артистка...
Осанною вертаюсь у село.

Микола СИМЧИЧ, *член НСПУ, НСЖУ*

НА ТОМУ СТОЮ

НЕВІДКЛАДНА ДЕКОМУНІЗАЦІЯ

Сьогодні Уряд схвалив чотири законопроекти, розроблені Українським інститутом національної пам'яті, Центром досліджень визвольного руху спільно з громадськістю. Це пакет законів з «невідкладної декомунізації».

Невідкладної, бо вони мали бути ухвалені ще після революції 1991-го. Тоді, може, нам не була б потрібна революція 2004 та 2013–2014. Але краще пізно, ніж ніколи.

Перший з них найбільш актуальний, адже стосується річниці, яку відзначатимемо вже через місяць. Це законопроект «Про увічнення перемоги над нацизмом в Другій світовій війні 1939–1945». Він є логічними продовженням нещодавно виданого Указу Президента, приуроченого тій же події. Цей акт врешті поставить крапку у використанні в законодавчому полі сталінського пропаґандистського терміну «Велика вітчизняна війна».

Його ухвалення означатиме, що врешті втратить чинність ухвалений 2001 року закон «Про увічнення перемоги у Великій вітчизняній війні 1941–1945 років», списаний з аналогічного російського закону 1996 року. Саме він на сьогодні залишається останньою законодавчою зачіпкою утримання у суспільній свідомості радянських міфів про війну. Дуже важливо, що Україна саме зараз позбувається міфів, адже вони стали зброєю в руках російської пропаґанди, яка використовує їх для мобілізації терористів на боротьбу проти нашої держави.

Інший важливий закон – «Про доступ до архівів репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму 1917–1991 років». Він врешті звільнить документи колишнього КҐБ з-під «опіки» сучасних спецслужб, зробить їх доступність незворотнім фактом.

Такі акти ухвалені майже у всіх посткомуністичних країнах, які стали розвиненими демократичними державами, членами ЄС та НАТО.

Врешті, цей закон позбавить невластивих функцій Службу безпеки, Службу зовнішньої розвідки та Міністерство внутрішніх справ. Вони не повинні займатися збереженням історичних документів. І не мають зберігати як спадок матеріали про механізми роботи каральних органів.

Третій законопроект «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаґанди їхньої символіки» не лише дає правову оцінку режимів, винних у масових вбивствах на українських теренах, але й створює необхідні інструменти для подолання наслідків тоталітаризму сьогодні.

Він покладе край існуванню комуністичних організацій в Україні, дасть можливість провести перейменування вулиць, присвячених людям, винним у репресіях та масових злочинах, та демонтаж пам'ятників, які досі спотворюють наші ландшафти.

І врешті останній, але, може, найважливіший закон «Про правовий статус і вшанування пам'яті учасників боротьби за незалежність України у XX столітті». Він – наша данина пам'яті всім, хто боролися за Незалежність в минулому столітті.

Українська держава врешті має визнати людей, завдяки яким стало можливим її існування. Це надзвичайно важливо саме сьогодні, коли ми знову піднялися в боротьбі, відстоюючи нашу Незалежність.

Вояки, які зі зброєю в руках захищають Україну, мають бачити, що держава пам'ятає і шанує їхніх попередників. І цим ґарантує таку ж пошану для нового покоління борців. Адже тільки там, де пам'ятають загиблих, будуть ті, хто захищатиме живих.

Це справді історичні закони і не лише тому, що вони торкаються минулого, а тому, що вони змінюватимуть майбутнє.

Сьогодні маємо унікальний шанс провести символічну лінію між непростим минулим і майбутнім для нашої країни. Революційні зміни відбулися. Чи вони стануть фундаментальними – залежить від готовності провести системні реформи, в тому числі – зміни гуманітарної політики та декомунізацію. Тож перезавантаження країни тільки починається.

Володимир В'ЯТРОВИЧ,
голова Українського інституту національної пам'яті

БОЛИТЬ!

СЛІПА ОМАНА

У дорадчій групі Ради Європи заявили про відсутність доказів роботи снайперів на Інститутській під час Євромайдану.

Гей, європейці – пани й пані,
А ви стояли на Майдані?
У вас не цілилася ніч?
Тоді скажіть, у чому річ,
Що вислови такі туманні?
Піддались ласій тій омані,
До цього хилите весь світ.
Я розумію: на Майдані
Не розпороли вам живіт,
Не продірявили вам чола,
Щоб кров із вас стікала чорна,
Щоб витекла і злоба, й гидь.
Хіба наш біль вас не болить? –
Чужого ж болю не буває,
На караван собака лає,
А караван іде й донині
По Україні, не в пустині.
Я розумію: вам не стидно,
Ви душу й матір продали,
Тепер нема що продавати –
Лишилась Україна-мати.

Любомир МИХАЙЛІВ,
с-ще Рожнятів

НАРОДНА СПРАВА

ГЕРОЮ НЕБЕСНОЇ СОТНІ

На засіданні обласного координаційного комітету допомоги пораненим під час антитерористичної операції вирішено оголосити збір коштів на пам'ятник Герою Небесної сотні Романові Гурику в Івано-Франківську.

Комітет звернувся до краян, керівників обласних підприємств, установ та організацій. Ідеться про увіковічнення пам'яті загиблого Героя Небесної сотні Романа Гурика та встановлення пам'ятника на його могилі у Меморіальному сквері по вул. Мельника–Бандери.

Це не просто вияв шани юнакові, який віддав своє життя за всіх нас, за свою державу. Це нагадування прийдешнім поколінням про жертви заради власної свободи і своєрідне попередження, щоб криваві події ніколи не повторились в майбутньому.

Запрошуємо усіх небайдужих зробити свій внесок у цю спільну справу та перерахувати кошти на рахунок.

Реквізити благодійного рахунку на спорудження пам'ятника:
МФО 325365 ПАТ «КРЕДОБАНК»
Р/Р 2620801238411
Код отримувача 2802216243
ГУРИК ІРИНА МИРОСЛАВІВНА
Призначення платежу:
благодійні внески.

ЖИТТЯ, ЯК Є

ПЕРСПЕКТИВИ НЕ ТІШАТЬ

З 1 квітня в Україні набули чинності нові тарифи на житлово-комунальні послуги.

Національна комісія, що здійснює реґулювання у сфері енергетики і комунальних послуг, підвищила з 1 квітня мінімальний тариф на газ для населення в 3,3 раза – до 3600 грн. за тисячу кубометрів палива.

Згідно з рішенням комісії, мінімальний тариф для населення встановлюється в опалювальний сезон з 1 жовтня по 30 квітня за максимального споживання палива обсягом до 200 кубометрів на місяць. У разі перевищення встановленого мінімального обсягу, наступні обсяги оплачуються з розрахунку 7188 грн. за тисячу кубометрів.

У період міжсезоння – з 1 травня по 30 вересня – вартість природного газу становитиме 7188 грн. за тисячу кубометрів, незалежно від обсягів споживання.

Крім того, за рішенням НКРЕКПу, тариф на газ для населення для приготування їжі встановлюється з 1 квітня на рівні 7188 грн. за тисячу кубометрів, що в шість разів перевищує діючий тариф.

Також з квітня світло для українців подорожчає на 50 відсотків, до березня 2017 року – на 250 відсотків.

Національна комісія, що здійснює реґулювання у сфері електроенергетики і комунальних послуг, затвердила підвищення тарифів на електроенергію для населення в середньому на 19 відсотків з 1 квітня 2015 року і в 3,5 раза до березня 2017 року.

Згідно з ухваленим рішенням, підвищення пройде в п'ять етапів – починаючи з 1 квітня 2015 року, в результаті чого середня вартість 1 кВт/год. складе 1,23 грн. проти нинішнього рівня 0,36 грн. за кВт/год.

У НКРЕКП наголосили, що до березня 2017 року споживачі електроенергії будуть розділені на дві групи: з об'ємом споживання до 100 кВт/год. на місяць та з обсягом споживання понад 100 кВт/год. на місяць. Для першої групи споживачів вартість електроенергії в березні 2017 року становитме 0,9 грн. за кВт/год. – для другої групи – 1,68 грн. за кВт/год.

У той же час, у перехідний період – з 2015 по 2017 рік – споживачів розділять на три групи – з мінімальним обсягом споживання (до 100 кВт/год. на місяць), з обсягом споживання від 100 кВт/год до 600 кВт/год. та понад 600 кВт/год. в місяць.

За рішенням комісії, з 1 квітня 2015 року мінімальний тариф на електроенергію для населення збільшиться на 19 відсотків – до 0,37 грн. за кВт/год. Цей мінімальний тариф буде застосовуватися до домогосподарств з обсягом споживання до 100 кВт/год. на місяць. Домогосподарства з обсягом споживання від 100 до 600 кВт/год. на місяць платитимуть 0,63 грн. за кВт/год. Таким чином, для них підвищення становитиме 50 відсотків. Домогосподарства з обсягом споживання понад 600 кВт/год. на місяць з 1 квітня 2015 року будуть платити 1,4 грн. за кВт/год. Для них підвищення становитиме 5 відсотків.

Крім того, в Україні набули чинності три закони про тимчасове обмеження пенсій працюючим пенсіонерам. Так, набуває чинності закон № 213-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пенсійного забезпечення», який передбачає поетапне підвищення на 5 років пільгового пенсійного віку для жінок.

Цей закон передбачає обмеження пенсій працюючим народним депутатам, держслужбовцям, суддям і прокурорам. Але себе владці не обділили. Адже цей закон скасовує обмеження максимального місячного розміру заробітної плати депутатів, членів Кабінету міністрів, прокурорів, працівників держорганів, працівників Національного банку та суддівської влади.

Обмеження на виплату пенсій не торкнеться осіб, які брали участь в антитерористичній операції і мають статус учасника бойових дій, або які стали інвалідами, в разі, коли такі особи після повернення з АТО будуть працювати на вищевказаних посадах. Також набули чинності закони № 214-VIII і 215-VIII про внесення змін до Митного та Податкового кодексів відповідно. Ці закони скасовують виплату пенсій працюючим чиновникам митної та податкової служб.

Також закон передбачає поетапне підвищення на п'ять років пільгового пенсійного віку для жінок, а також підвищення на п'ять років страхового, а по окремих професіях та спеціального стажу для осіб, які мають право на пенсії за роботу в шкідливих і особливо шкідливих умовах праці і на пенсію за вислугу років.

(Закінчення. Поч. в № 13, 14)

З НОТАТНИКА

НА СПОВІДЬ ДО ТАРАСА

Під'їжджаємо до Канева, який українці називають перлиною середньої Наддніпрянщини. З нами лагідно вітається тихе погідне небо і синя-синя широчінь Дніпра. Нас зустрічають біля пам'ятного знака з барельєфом Кобзаря і розлогим написом «Канів» голова Канівської районної ради Дмитро Шелест, керуючий справами виконавчого апарату ради Микола Зоць та заступник голови райдержадміністрації Анатолій Дурицький. Дружні потискання рук, перші знайомства, а далі прямуємо до районного Будинку культури.

На сцену глядацького залу піднімаються керівники делеґацій, отець Юрій Стефлюк, священик верховинської церкви Успіння Пресвятої Богородиці УПЦ КП, яких запрошує художній керівник Будинку культури Людмила Бовшик. За правічною українською традицією красуні-дівчата у барвистому національному одязі підносять керівнику делеґації, голові Верховинської районної ради Іванові Маківничуку, хліб-сіль. Іван Михайлович щиро дякує канівчанам за тепле прийняття.

Оскільки Верховинська районна «Просвіта» ініціювала поїздку до Канева, на Чернечу гору, то мені випала місія передати нащадкам великого Кобзаря від нащадків народного месника опришківського краю Олекси Довбуша і всієї «Просвіти» Гуцульщини якнайсердечніші вітання, незмінне бажання віри в українську правду, а також – саможертовної праці на терені національно-патріотичного та духовно-просвітницького відродження Самостійної Соборної України. А головне – нескореності духу, твердої віри в українське сонце й перемоги над ворогом.

Так, ми привезли до Тараса, до його славних земляків народну думу гуцульського народу з краю Черемошевого – і пісню, невмирущу пісню геніального українського композитора Володимира Івасюка. У нас, у Карпатах, Володю також називають Кобзарем – Кобзарем української пісні та музики. Настав час повертати Україні українську душу Орфея, його пісню, його музику, його струни, бо в них – золото і кришталь духу предків, бо в них – солодкі роси кожного новонародженого дня і терпкі сльози вимордуваної зайдами історії.

З чистої української правди ми і розпочали одкровенну сповідь перед нашим духовним батьком, навчителем і пророком Тарасом Шевченком у Каневі.

Пом'янули українських героїв, мужніх і відважних воїнів, чиї серця зупинилися на полі бою, хвилиною мовчання. На вівтар України поклав своє молоде життя на стрімкому злеті й український композитор Володимир Івасюк. А далі лунають його пісні, виструнчені серцем і душею українського народу, шедеври – «Жовтий лист», «Пісня буде поміж нас», «Лиш раз цвіте любов», «Два перстені», «Нестримна течія», «Балада про мальви», пісня пам'яті – реквієм композитора «Минає день, минає ніч» у виконанні талановитих верховинських естрадних співаків музичного гурту «Струни Орфея» Петра Марусяка, Христини Кизик, Галини Попадюк, Надії Боднарук.

І на завершення мистецької сповіді перед Кобзарем української нації – вічна і всесильна «Червона рута». Увесь зал, підвівшись зі своїх місць, виконує разом з артистами духовний Гімн України. І плаче, і радіє, і тішиться… І на канівській землі Тараса стоголосо гримить: «Слава Україні!» – «Героям слава!..»

А наступного дня наша делеґація йде до Тараса, на сповідь до свого батька саме у день його народження. Канівчани та верховинці – очільники влади, просвітяни, працівники Шевченкового Національного заповідника – покладають квіти до пам'ятника Кобзареві на Чернечій горі.

Духовний пастир, отець Юрій Стефлюк провадить поминальну панахиду за вічний упокій української душі генія нашого Тараса. Промовці – в. о. генерального директора Шевченківського Національного заповідника Мар'ян Піняк, голова Верховинської районної ради Іван Маківничук – говорять в день народження Кобзаря про його світову велич і славу. Присутні низько схиляють голови на знак глибокої пошани Тарасові Шевченку за його український чин, за його боротьбу з пітьмою неволі та вільне українське сонце над Дніпром, і кручами, і всією матінкою Україною.

Ой, не вільне ще наше українське сонце, – продовжують свою сповідь карпатські українці з криком душі усього народу українського. – Сонце наше – в огні, що його запалила на тілі України смертоносною зброєю озвіріла Московщина. Нищить люд наш безневинний, захоплює землю твою, Тарасе, і мріє про нову кабалу всього українства. Не дамося, щоб російський аґресор запанував над нами, вільними козаками, опришками – нацією великої Української держави. Проженімо ворога з отчої землі і збудуймо Дім український, в якому, як і заповідав ти, Тарасе:

Врага не буде, супостата,
А буде син, і буде мати,
І будуть люде на землі.

Поборемо і ворога внутрішнього – корупцію, хабарництво, чванство, продажність, підлість – раз і назавжди зникнуть із повноводних берегів української правдиріки. І заколосяться ниви-моря золотої пшениці, і чорні круки московщини кануть назавше у безвість, а молоді керманичі-будівничі довершать будувати омріяний віками предків Український дім.

Ось таку сповідь привезли ми тобі, Тарасе, на Чернечу гору.

– Аби знайти свого Шевченка, зрозуміти себе в цьому розмаїтому світі, – наголошує екскурсовод музею у Меморіальному залі, – варто самому завітати сюди – до Тарасового дому. Можливо, що місце його вічного спочинку і є ключем до розкриття таємниці нашого буття, містком для порозуміння і пізнання різних спільнот й усвідомлення самих себе у світі.

Шлях до Тараса, освячений Майданом, повертає нас у рідні гори, у Карпати, на дорогу і милу Гуцульщину. Та ми все ще розмовляємо з Тарасом…

Василь НАГІРНЯК, *голова Верховинського районного об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка, заслужений журналіст України*

ЖИТТЯ ОСЕРЕДКІВ: ДОСВІД

ДОРОГУ ЗДОЛАЄ, ХТО ЙДЕ...

Як ми повідомляли, у березні відбулося засідання Правління ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка, на якому серед іншого йшлося про вироблення й реалізацію конкретної програми з утвердження здорового способу життя, ухвалено звернення «Будьмо тверезими!» Наголошувалось на нагальності для суспільства проблеми і важливості просвітянської праці у цій царині. Професор Івано-Франківського національного медичного університету Володимир Боцюрко навіть поділився досвідом утвердження здорового способу життя серед молоді. А безпосередньо займається цією роботою заступник завідувача кафедри мовознавства, доцент, голова первинного осередку ВУТ «Просвіта» Марія Іванівна ГУЦОЛ.

З нею і розмовляємо про таку важливу справу.

– Для вироблення і реалізації програми з утвердження здорового способу життя в нашому університеті створено першу аґітаційну бриґаду з двадцяти студентів лікувального факультету, бо хто краще як завтрашні молоді лікарі можуть донести проблему до своїх ровесників, – розповідає Марія Іванівна Гуцол. – Наголошую – першу, – бо плануємо створити ще не одну. Адже вони не читають «нотацій», як це буває і як інколи юні сприймають лекції дорослих, а розмовляють один з одним як рівні.

Б. В.: А як виробляли програму? Самотужки?

М. Г.: Фактично так. До соціально-профорієнтаційного проекту «Алкоголізм, наркоманія, тютюнопаління – загроза для молодих людей» долучилися насамперед студенти – члени просвітянського молодіжного осередку, студентського парламенту, наукового товариства, Клубу іноземних студентів. Зрозуміло, під орудою викладачів.

Насамперед зайнялись створенням візуальних фото- і фактологічних повідомлень про шкідливість алкоголю, наркотиків, тютюну. І таких позицій є 25.

Б. В.: Я бачив ці повідомлення-плакати і вони мене вразили лаконічністю інформації і чіткістю викладу: читай і думай. І це запам'ятовується. Особливо факти про і фото відомих людей, які пішли з життя через вживання наркотиків, алкоголю, а особливо світлини, як шкідливі звички змінюють зовнішність людини буквально за короткий відрізок часу.

М. Г.: Але ми цим не обмежились. Студенти пішли у наркодиспансер, онкологічну лікарню, кардіодиспансер, у відділення гастроентерології, ендокринології, хірургії і зібрали конкретні живі матеріали, записали історії хвороб конкретних людей і впливи шкідливих звичок на їхні здоров'я і життя.

Б. В.: Напевно, накладання одних фактів на інші таки вражає аудиторію.

М. Г.: Безперечно, і ми це відчули після першої апробації проекту в інституті архітектури і права імені Короля Данила. У перебігу зустріч зав'язались не лише цікаві дискусії, а й пропозиції. Студенти інституту запропонували доповнити нашу програму правовим аспектом, що є дуже слушно...

Б. В.: Яку аудиторію передбачено охопити?

М. Г.: Спочатку планували зустрічі у 48 навчальних закладах. Але після того, як презентували проект у СШ № 7, математично-природничому ліцеї, університеті нафти і газу, де залучили до розмови й іноземних студентів, у обласному центрі соціальних служб для сім'ї, дітей і молоді, зрозуміли, що проблема є цікавою для багатьох. Скажімо, проректор ІФНТУНГу Олег Мандрик запропонував, аби ми провели зустріч у їхньому ліцеї. До речі, дискусія там була такою запальною, що в полеміку вступили й учителі...

Отож ми вирішили не обмежуватись лише уже наміченими аудиторіями, а значно розширити наші дії.

Б. В.: Пані Маріє, як на мне, успіх вашого соціально-профорієнтаціного проекту «Алкоголізм, наркоманія, тютюнопаління – загроза для молодих людей» у тому, що ви взяли конкретну проблему і почали її апробовувати у цільовій аудиторії.

М. Г.: Це справді так, скажімо, коли читає лекцію студентка Мар'яна Болюк, та ще з посиланням на конкретні факти, це сприймається як задушевна розмова колеґ і колежанок і западає у свідомість. А це важливо, бо рано чи пізно цей досвід екстраполюється на ситуацію, в якій у певний час опиняється людина.

Б. В.: Хотілось би, щоб досвід діяльності вашого осередку набув поширення бодай у мережі навчальних закладів.

М. Г.: Для цього співпрацюємо з «Молодою Просвітою», як і з обласним об'єднанням «Просвіти», яке накреслило цілісну програму з цієї проблематики. У ній передбачено і реалізацію нашого проекту.

Хочеться лишень, щоб усі розуміли, що результат не завжди може прийти сьогодні чи завтра... Але в майбутньому – обов'язково. Пам'ятаймо заклик Івана Франка: «Лупайте цю скалу...»

Б. В.: Дякую за працю, за розмову, за віру... Успіху вам!

Розмовляв ***Богдан ВІВЧАР***

У НД «ПРОСВІТА»

ВІН ОБ'ЄДНУЄ СХІД І ЗАХІД

У НД «Просвіта» відбулось відзначення 150-річчя першого виконання твору «Ще не вмерла...» та 200-річчя Михайла Вербицького.

Найбільшим внеском Вербицького у розвиток культури українського народу є написання музики до гімну, який спочатку був національним, а нині це – Державний гімн України. Про це розповіла у вступному слові доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри академічного та естрадного співу Прикарпатського національного унівеситету ім. В. Стефаника, заслужений працівник культури України Ганна Карась.

На заході було запропоновано послухати гімн України на різних музичних інструментах у виконанні вихованців музичної школи № 1 (Владислав Шрібак (піаніно), Анна Качанська (бандура), Анастасія Бельц (флейта)). На гітарі гімн України виконав студент Національного медичного університету Андрій Мондрик. Саме гітара була улюбленим інструментом Михайла Вербицького, для неї він написав підручник і п'єси.

Із 17 вересня 1991 року Українське радіо розпочало свої передачі виконанням гімну України «Ще не вмерла...», а з 5 грудня 1999 року він уперше офіційно урочисто зазвучав на засіданні Верховної Ради України. Виконував Державний гімн уславлений хор ім. Г. Верьовки під керівництвом Героя України Анатолія Авдієвського. Тоді в залі був присутній депутат Верховної Ради, сьогодні депутат обласної ради і заступник голови обласної «Просвіти» Дмитро Захарук. Про ці події він розповів на академії.

Народна чоловіча хорова капела «Червона калина» обласної «Просвіти» український гімн виконувала у 90-их роках в Англії, Франції, Словаччині. Звичайно, багато з її учасників вже немає з нами, а от оновлений хор і надалі співає і звеличує на різних заходах нашу Україну, як і цього разу, виконавши славень.

Уперше твір «Ще не вмерла...» прозвучав як пісня (солоспів) з уст Михайла Вербицького на зборах гімназійної громади в Перемишлі, а як хоровий твір – на концерті в день празника св. Івана Хрестителя також в Перемишлі. Нещодавно на урочистостях з нагоди цієї події у Польщі там побувала делеґація з Івано-Франківщини. Учасником її був і заступник голови обласної «Просвіти», заслужений лікар України Євген Романишин, який на заході поділився своїми враженнями. Злагоджено звучав наш гімн і у виконанні хору обласної організації Національної спілки журналістів України (керівник – О. Терешкун).

Сьогодні славень об'єднав східні і західні реґіони України у боротьбі з російським аґресором. Про це говорили виконанням гімну України члени громадської організації «Українці Донбасу і Криму» (голова – Л. Пантелюк).

Народився Михайло Вербицький у Лемківському краї. Отож до слова було запрошено голову товариства «Лемківщина» області Степана Криницького. Після нього членкині обласної організації «Жіноча громада» теж запропонували у своєму виконанні Гімн України.

У ювілейному заході було використано відеозйомки виконання Державного Гімну України різними національностями, які проживають в Україні, а просвітянське видавництво випустило тематичні листівки, які були роздані присутнім.

Славень України завжди гуртував наш народ, він виходив з ним на різні протестні акції, мітинґи, маніфестації. З ним ми звершили Революцію гідності, з ним йдуть у бій проти ненависного окупанта наші захисники, і з ним ми переможемо.

Михайлина БОДНАР,
завідувачка відділу культурно-масової роботи обласної «Просвіти»

ВАРТО УВАГИ!

РОБОТОДАВЕЦЬ МАЄ ЗНАТИ:

ЙОГО КОНТРОЛЮЄ НАЙМАНИЙ ПРАЦІВНИК – ЧЕРЕЗ ІНТЕРНЕТ

Інколи трапляється: влаштовуєшся на роботу, подаєш роботодавцеві свою трудову книжку – і навіть не підозрюєш, що отримуєш заробітну плату без офіційного оформлення, тобто без сплати податків і внесків до Пенсійного фонду. І коли людина збирається на пенсію, то з'ясовується, що належного страхового стажу нема, а це означає, що розраховувати доведеться на мізерну державну допомогу.

Чи можна було цьому запобігти? Певна річ, дізнаватися про стан сплати страхових внесків роботодавцем можна елементарно. Для цього зайдіть у ваше територіальне управління Фонду й скористайтеся послугами відповідних спеціалістів. Навіть якби це управління було навпроти ваших вхідних дверей, то закладаюсь на що хочете – не зайдете: через лінь чи велику зайнятість, чи ще щось... А можна просто – через Інтернет, як користувач веб-порталу ПФУ.

Зареєстрований відвідувач не тільки бачить інформацію, а й запросто взаємодіє з територіальними органами Пенсійного фонду України, звернувшись до них з питаннями, що його цікавлять. І тепер для цього у найближче управління Фонду доведеться звернутися з паспортом та ідентифікаційним кодом тільки один раз: для того, щоб зареєструватися на веб-порталі ПФУ.

До речі, порівняно з минулим роком кількість користувачів веб-порталу Пенсійного фонду України (ПФУ) зросла більш як удвічі. Кількість зареєстрованих користувачів, які хочуть контактувати з Фондом на відстані, давно перейшла межу двох тисяч, і це напевно найбільш просунуті люди, які дорожать своїм часом, ще й уникають навіть натяку на корупцію чи хабар.

Раніше Інтернет-ресурс Пенсійного фонду орієнтувався на роботодавців та фізичних осіб – підприємців. Ще й нині за його допомогою можна не виходячи з офісу вести розрахунки і контроль за вчасною сплатою внесків до бюджету Фонду. Тепер частка пересічних працюючих громадян, які хочуть контролювати своїх роботодавців, почала помітно зростати й переважати. Адже через Інтернет пересічні громадяни можуть, наприклад, ознайомитись із формами заяв, необхідних для призначення, перерахунку та виплати своєї пенсії, отримання допомоги на поховання та заповнити їх он-лайн.

Та навіть не зареєстрований на вебпорталі ПФУ за адресою http://portal.pfu.gov.ua/ має шанс почерпнути чимало корисної інформації: тут і нормативно-правові акти, і бланки документів, заяв та приклади їх заповнення, графіки прийому громадян тощо.

Володимир КРИВОРУЧКО

ПОВЕРНЕННЯ

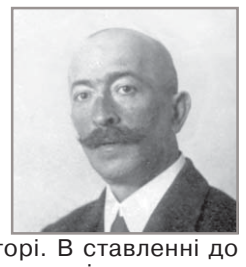
УКРАЇНСЬКИЙ ПАТРІОТ МОЙСЕЄВОЇ ВІРИ

У Національному музеї народного мистецтва Гуцульщини та Покуття імені Й. Кобринського відзначили 140-ліття Якова Оренштайна – одного з найвідоміших книговидавців України першої половини XX ст., громадсько-культурного й політичного діяча.

З нагоди вшанування засновника й власника видавництва «Галицька накладня» відбулася лекція «Яків Оренштайн: людина та міф на тлі архівних знахідок», яку прочитав професор, доктор історичних наук, академік Академії наук вищої школи України Іван Монолатій. Своїми міркуваннями з цього приводу поділилася генеральний директор установи, заслужений працівник культури України, член Правління Коломийського МРТ «Просвіта» Ярослава Ткачук.

На початку XX століття, коли українці не мали власної держави, коломийський видавець єврейського походження Яків Оренштайн наважився на видання української книжки, яка була б цікавою для широкого кола читачів. Зокрема, в серії «Загальна бібліотека» до початку 1915 р. було видано сто п'ятнадцять видань, доступних для простих людей. Уперше в цій серії вийшли українські переклади відомих європейських письменників та філософів, велика низка творів українських авторів. Яків Оренштайн видавав також географічні атласи і карти, портрети визначних діячів, шкільні підручники та музичні посібники, ілюстровані дитячі видання, серії художніх листівок різної тематики...

Ці книжки тепер бібліографічна рідкість. Найбільша їхня колекція зберігається в Торонто, в Коломиї – у приватній колекції Івана Вишиванюка. З майже трьома десятками з них мали можливість ознайомитися присутні під час лекції, як і з листівками гуцульської та покутської тематики з колекції ще одного місцевого колекціонера, директора Коломийського педагогічного коледжу Валерія Ковтуна.

Яків Оренштайн докладав чимало зусиль для популяризації та поширення книжки, долаючи тривалу ізоляцію української культури в європейському просторі. В ставленні до України й української справи він залишився послідовним упродовж усього свого життя, куди б не закидала його доля. У Берліні, а згодом у Варшаві, разом з родиною він зазнавав утисків нацистської влади не тільки через єврейське походження, а й українське книгодрукування.

На тлі документів, віднайдених у багатьох архівах за останні роки, Іван Монолатій, який ще з гімназійних років досліджує життєпис Якова Оренштайна, детально проаналізував долю видавця, якого стратили у варшавському ґетто.

На превеликий жаль, до цього часу внесок Якова Оренштайна в розвиток українського книгодрукування гідно не оцінено. Тож лекція в музеї стала поодиноким свідченням вдячності й шани до цієї неординарної особистості.

Про Якова Оренштайна розповідає науковець Іван Монолатій

Оксана ЯСІНСЬКА,
завідувачка науково-освітнього відділу НМНМГіП ім. Й. Кобринського

ЮВІЛЕЙНЕ

ХАЙ БУДЕ ВСЕ НЕБАЧЕНЕ ПОБАЧЕНО...

Є в українській літературі імена, оповиті невмирущою славою та любов'ю, що увібрали в себе душу українського народу. Одним із них є ім'я геніальної поетеси Ліни Костенко. Цьогоріч Ліна Василівна зустрічала свою 85 весну.

Віддаючи шану видатній письменниці, вихованці гуртка «Мистецтво живого слова» Городенківського ЦДЮТ під керівництвом А. Є. Левінської провели літературні читання «Ліна Костенко. Акварелі слова». Гуртківці розповіли про сторінки біографії поетеси, основні віхи її творчості та внесок в культуру українського народу. Керівник гуртка змістовно розповіла про важкий, викладений тернами, шлях Ліни Костенко до світового визнання. Діти натхненно читали найвідоміші вірші «Мій перший вірш написаний в окопі», «Доля», «Бузиновий цар» та багато інших.

З привітальним словом до присутніх звернувся голова районної «Просвіти» О. Я. Юрковський. Він наголосив на значущості постаті Л. Костенко в культурному і політичному житті України, зачитав свої вірші, присвячені цій особливій жінці.

Загалом, година поезії пройшла надзвичайно швидко і виявилася, як не дивно, досить пізнавальною і для присутніх, і для тих, хто виступав. Звичайно, неможливо передати всі чари і всю глибінь поетичного слова Ліни Костенко за одну зустріч, але хоч трохи наблизити молодше покоління до творчості геніальної спадкоємиці величних традицій не лише власного народу, а й усього людства вдалося.

Директор Городенківського районного центру дитячої та юнацької творчості Г. В. Навальківська та вчитель української мови та літератури Городенківської ЗОШ І–ІІІ ст. № 1 Л. В. Мартінсон, підсумовуючи, закликали всіх любити й шанувати визначних і талановитих творців сучасного мистецтва, як Ліна Костенко, пам'ятати про їхній внесок в культуру українського народу, про незламність їхнього духу, їхні патріотичність, нескореність і силу. Відзначили зворушливе, щире декламування поезії юними любителями поетичного слова.

А. ЛЕВІНСЬКА,
культорганізатор закладу, керівник гуртка «Мистецтво живого слова», член районного об'єднання «Просвіта»

ДО ПЕРВНІВ

НЕГІВЦІ – ІСТОРІЯ ЖИВА. ЩО ЗА НАЗВОЮ? –

КНИЖКА ПРО МИНУЛЕ, СПРЯМОВАНА В МАЙБУТНЄ

З відродженням України як держави на теренах Прикарпаття та й по всій країні почали з'являтися друковані видання про історію міст і сіл, селищ і поселень, про які в радянські часи годі було й думати. Ми знали історію далеких від нас держав, але не знали історію свого міста, села, вулиць, урочищ і т. ін., які були для нас дорогими. А це все – історія, яка творилася століттями руками багатьох поколінь наших дідів і прадідів – все, що становить фонд нації, без якого ми не можемо йти в майбутнє.

Таку прогалину як історія рідного села Негівці вирішив заповнити Ростислав Михайловський. Десять років автор по крихтах збирав матеріали з архівів, з уст старожилів про походження й виникнення назв масивів, урочищ, потічків, вулиць, які споконвіку існують у його рідному селі.

Звичайно, виявились цікаві деталі цих назв. У селі і не здогадувались, що урочище Княже пов'язане з часами галицького князя Данила, а урочище Чверті розповість про трагічну долю села в роки монголо-татарської навали, коли чверть населення було забрано в полон і знищено.

А ще розповідь про ті самі часи, коли дівчина-негівчанка, наречена, рятуючи свого судженого, вбила ординця, а весільний вінок з барвінку з її відрубаної голови і тепер, через більш як три століття, виростає в урочищі Чверті.

Вказує автор і на виникнення назв урочища Високий Берег, річки Болохівки, потічка, що дав початок новому селу Негівці – Велепунець.

Дослідження Р. Михайловського – це лише невеличка частина історії села Негівці, але вона написана для майбутніх поколінь, щоб вони берегли і знали історію свого рідного села. Це своєрідний місток із минулого в майбутнє.

Автор – член Національної спілки журналістів України, вчитель української мови та літератури Калуської середньої школи № 6, просвітянин. Він – автор трьох поетичних збірок: «На жорнах часу» (2005), «Перехрестя семи вітрів» (2007), «Дорога до храму слова» (2012), а також у співавторстві з композитором Сергієм Андрощуком – збірки пісень «Калуш весняний».

Марія ВАСИЛІВ, *голова первинного осередку «Просвіти» с. Добровляни Калуського району*

ЖИТТЯ ОСЕРЕДКІВ

БЕРЕЗІВСЬКІ ЛІТЕРАТУРНІ ПОСИДЕНЬКИ

Так називаються творчі зустрічі любителів літератури і просвітян з професійними і початкуючими літераторами, які періодично проводяться в селі Нижній Березів, що на Косівщині.

Літературні традиції Нижнього Березова сягають далекої минувшини: у 1880 році березун Кирило Ґеник привіз із Коломийської тюрми до Нижнього Березова свого побратима – хворого на тиф Івана Франка. Одужавши, Каменяр української літератури написав у Нижньому Березові ряд оповідань, зокрема «Грицева шкільна наука», звідки походить вираз «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА», яким відомий український поет і видавець, теж березун, Іван Малкович назвав відоме видавництво у Києві. У Нижньому Березові народився і працював вчителем відомий український історик української діаспори Іван Кузич-Березовський і його донька Люба Білавич-Кузич, авторка хвилюючої книжки «Сибірська сага». У Нижньому Березові в 1928 році одружився з березункою Анничкою Ґеник письменник і публіцист Ярослав Галан. А ще до березунів належать член НСПУ поет Дмитро Арсенич, відомий лікар – професор медицини і літератор Степан Ґеник, історик і краєзнавець Петро Арсенич, письменник і поет Микола Негрич, композиторка і поетка Анна Гнатишак та інші.

В програмі «посиденьок», що відбулися нещодавно в змістовно оформленому кабінеті літератури місцевої школи, центральною подією була презентація нової поетичної книжки Дмитра Арсенича «Найчутливіша струна», потім – виступи учасників літературної зустрічі «Поділись своїм творчим здобутком», підсумкові дискусії і кава. Хоч у передмові до книжки Д. Арсенича Аделя Григорук не поскупилась на щедрі і цілком заслужені високі оцінки, сам пан Дмитро у своєму виступі більше уваги приділив своїм літературним мініатюрам громадсько-соціальної тематики, усвідомленню життєвих потрясінь у часі неоголошеної війни Росії з Україною.

Я ж повернувся до аналізу книжки сумчанина Аркадія Поважного «Генерал», присвяченої вихідцю з Нижнього Березова керівнику Служби Безпеки ОУН–УПА, близькому соратникові Степана Бандери Миколі Арсеничу, презентація якої нещодавно відбулась в цьому ж приміщенні Нижньоберезівської школи. І наголосив на доповненні її розповіддю про операцію з доставки з військових складів Червоної армії зброї, боєприпасів, амуніції і харчів для упівців леґендарним розвідником ОУН–УПА Пантелеймоном Василевським.

На «посиденьках» презентували свої вірші Ігор Ґеник, Іван Клим'юк, Марія Білавич, Марія Левицька, Анна Тимофій, Надія Манжуєва, Оксана Арсенич, Анна Ґеник та інші. В дискусії про літературну творчість березунів і перспективи публікацій поетичних збірок взяли участь сільський голова Нижнього Березова Михайло Іванків, керівник Народного дому Марія Ільницька, прозаїк і психолог Оксана Влашинець-Арсенич, лікар Яблунівської лікарні, вчителька і культуролог Оксана Сулятицька, автор цих рядків та інші. Молоду ґенерацію березунів гідно представили вчителька і науковий дослідник поетичної творчості березунів Оксана Підлисецька, студентки – сестри Оксана та Анна Влашинець. Відмінно провела «посиденьки» завідувачка шкільної бібліотеки Анна Вітковіцька.

«Березівські літературні посиденьки» сприяють вдосконаленню творчості початкуючих авторів, виявленню їхньої творчої індивідуальності, залученню до когорти борців за вільну, демократичну і європейську Україну.

Микола СИМЧИЧ,
член НСПУ і НСЖУ

ЦЕ – НАША ІСТОРІЯ

ВІЙСЬКО – ОБЕРІГ НАРОДУ

ВІЙСЬКО ЧАСІВ КИЇВСЬКОЇ РУСІ

Українське військо XI–XIV ст. складалося з двох головних формацій: із дружини, тяжко озброєного лицарства та з воїв, що були народним ополченням. Із літописів знаємо цілі династії бояр, що були членами княжої дружини, яка була найціннішим військом, і князі дбали про її добробут і вигоди.

Дружина поділялась на старшу і молодшу.

До старшої дружини належали представники боярських родів, найбільш впливові люди в громадянстві. Молодша дружина – це боярські діти або просто молодь. Це була лицарська молодь, яка готувалася до військової служби. Другою формацією давнього нашого війська було загальне народне ополчення, що мало назву воїв. Як на нашу країну нападав ворог, уся людність бралася за зброю. До ополчення належали міська людність і селяни-хлібороби. Народне ополчення опиралося на територіальну систему. Учасники ополчення йшли на війну зі своєю зброєю. Зброя ділилася на оборонну та зачіпну. До оборонної належали броня (панцир, шолом, щит). До зачіпної – копія з різними назвами і меч, шабля, топір, лук зі стрілами. Зі списами піхота і кіннота йшли до наступу. Були на озброєнні й рогатини – це копія, що при вістрі мали ще гак.

Відповідно до озброєння військо ділили на дві категорії (роди військ): дружинники та стрільці. Дружинники носили тяжку зброю (шоломи, щити, мечі, копія). Стрільці були озброєні луками.

Військо йшло до бою у визначеному бойовому ладі: 1) дружина – вої – дружина, 2) стрільці – дружинники – стрільці.

Битву починали словами: бій, січа, брань. Про українські кораблі згадується в літописах човен, лодя, струг, повозок.

Військові прапори називалися стягами або хоругвами.

(Матеріал взято з видання Івана Тиктора «Історія українського війська»).

Богдан СУШЕВСЬКИЙ,
просвітянин

ЩО НА СЕРЦЕ ЛЯГЛО...

Ці вірші були прочитані на Дні поезії, що відбувся у НД «Просвіта».

СЕПАРАТИЗМ

Слабо віриться в диво
і не віриться в правду,
страшно віриться в силу,
та не віриться в честь.
Ми воюєм з рублями,
з безідейними псами,
із каїновими синами,
з родом, що згнив майже весь...

ПТН ПНХ

Осколок, уламок, обрубок, каліка,
поламаний шлях, родині «утіха».
Для чого надмірність,
кому ця війна?
Потворі на радість, людині – біда.

Безглузда рутина, сучачий лай,
могили хрещених –
шлях в пекло та в рай.
Лиш сотні молитв шепочуть вуста,
заплаканим серцем – живі імена.

Жахіття, жадоба,
брехня та журба –
так бореться з гріхом країна моя.

Юрій ЛУЦЬ

Леся ШМИГЕЛЬСЬКА – голова первинного осередку ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка села Камінь Рожнятівського району. За професією бібліотекар, а за покликом серця – поетеса. Авторка чотирьох збірок віршів. В березні цього року вона стала членом Національної спілки письменників України.

ЛУНА ВСЕОБРІЮ

* * *

Ілюзія намовлених огнів,
Коли горить минуле й невідоме,
Коли надія гіркне до оскоми
І день, що подарований мені, –
Це всього-на-всього
лиш звуки павутини.
І шал рутини...

Ілюзія несказаних думок,
Де всі слова загублені
в «сьогодні»,
Від горя слизько –
далі йти не годні.
З пісочника розсипався пісок,
Що рахував:
«А скільки ще до літа?»
Лишився вітер...

Ілюзія невистиглих бажань
Між «не моли!» і вічністю,
що в небі.
Оте столике, стоязике «треба»,
Де кожен крок – на вічних терезах.
І дощ не дощ, а марево зелене,
Що йде крізь мене...

* * *

А так хочеться просто подихати
Небом, сонцем, росою і тишею.
І крізь каверзні входи та виходи
Відчувати – я сильна, я дихаю.

Серед травня пролитися зливами,
Або стати гірською повінню,
Нехай будуть думки щасливими
В задзеркаллі
строкатих умовностей.

Хай вже паморозь –
завтра зігріюся.
В небі зір, як зернят обліпихових!
Ще допоки на аркуші мріється –
Я живу, я кохаю, я дихаю.

* * *

Благословенна будь, моя весно,
В тобі я мов дитя, мале й щасливе.
І хоч душа на полудень давно,
Та щемом в грудях
досі перші зливи.

Засокорять заливисті громи,
Прозорим вітром
розгойдає хмари,
І до ніким не займаних вершин
Торкнеться небо
мокрими вустами.

Лишень подумаю,
що все це назавжди –
Дуби, як віхи, вузликом оселі,
І по виткій стежині до мети

Минають дні прихмарні
та веселі.
Любові сонце гріє крізь гілки,
І хмурять брови загорілі скелі.

ПАМ'ЯТІ ЩИРОГО ДРУГА

З-за океану прийшла сумна звістка: на 92-му році життя відійшов у вічність член Національної спілки краєзнавців України, меценат, етнограф, громадський діяч

Євген Михайлович ПАРАНЮК.

Родом із села Хмелівка Богородчанського району. Він 65 років прожив у Нью-Йорку. Тут був близько знайомий із Є. Маланюком, І. Багряним, В. Баркою, Д. Гуменною, небожем І. Франка Василем. Зібрав велику бібліотеку, значну частину якої подарував багатьом книгозбірням України.

Він є автором книжок «Спогади про Хмелівку», «Росільна», «Останні роки життя Івана Франка», «Український Голлівуд і Олександер Кошиць», співавтором книжки «Хмелівка: події і люди» і спонсором багатьох видань. Про нього писали Є. Баран, В. Скуратівський, Ф. Погребенник, П. Арсенич, В. Бабій та інші. Він був щирим просвітянином, вклавши свою чималу лепту у створення Музею народної шани Тараса Шевченка в НД «Просвіта», він ніс людям правдиве, мудре, добре слово про свій край, рід і нарід.

Висловлюємо щире співчуття родині з приводу непоправної втрати. Світла пам'ять про Євгена Паранюка, його любов до книжки й України, безкорисливе служіння громаді житиме у наших серцях.

Правління ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка